

Styrelsen

Tornetombyggnaden har startat

Servicekuben AB, vår byggentreprenör påbörjade sin etablering för Tornetombyggnaden i början av mars 2012. Som boende berörs du nu i första hand på följande sätt:

Den västra grinden mot Föreningsgatan har spärrats av. Likaså är det inte möjligt att passera mellan Villan och Tornet. Använder du vanligtvis denna väg hänvisas du under byggtiden till "tunnel-passagen" mellan Stora gården och Mellangården.

**OM-
BYGGNAD
PÅGÅR!**

En hel del av in- och uttransporter måste ske via ingången Stora grinden Spångatan eftersom vi inte får belamringstillstånd i den omfattning som behövs på Föreningsgatan.

Löpande information under byggtiden sätts upp i de närmaste trapphusen (Föreningsgatan 16 och 20,

Norra Skolgatan 1 och 3, Spångatan 16F) och alltid på föreningens gemensamma anslagstavla vid ingången Stora grinden Spångatan. Så håll koll på vår anslagstavla efter aktuell information!

Relaxen hålls stängd under hela ombyggnadstiden. *Servicekuben* använder den till sin personal.

Tornet

Det har redan visats ett intresse för de blivande lägenheterna i Tornet. Handläggningen kommer att bli följande:

När väl Tornet är ombyggt kommer lägenheterna på sedvanligt sätt att lämnas till en mäklare för visning och försäljning. Det finns ännu ingen mäklare utsedd. Det är inte heller bestämt hur försäljningen ska gå till; om föreningen ska sätta fasta priser eller sälja till högstbjudande.

Styrelsen

Halt på loftgångarna

Vi har haft problem med att vatten har tagit sig in i fasaden där loftgångarna ansluter till huskropparna. Alla betongspringor tätades under år 2011 med ett speciellt expanderande tätningsmedel och därefter är det satt en skyddande plåt ovanpå springorna. Inte

särskilt snyggt men det hindrar vatten från att tränga in i fasaderna. Vi har nu mätt fukthalten i fasaderna och arrangemanget ser ut att hålla, vilket känns väldigt bra. Däremot har det uppstått ett nytt problem, som några boende har rapporterat: De "plåtremсор" som har lagts som ett skydd ovanpå betongspringorna kan bli förrädiskt hala under vissa väderleksförhållanden. Styrelsen undersöker nu om de kan förses med halkskydd av något slag.

2012 års föreningsstämma

Årets föreningsstämma hålls torsdagen den 12 april kl 19:00. Som vanligt är vi i Stadshusets Restaurang.

Styrelsen

Presstopp:

Övernattningslägenheten är nu färdigrenoverad. Den kan hyras av delägare för 300:- per natt, maximalt tre nätter i rad.

Utemiljön

Nu när våren gör sig påmind. Gå in på vår hemsida och läs under Information/Trivseregler om våra policyregler för uteplatser/balkonger, markiser etc före du börjar med ditt uteprojekt!

Vår förening

Lachmannska badet eller Inget är nytt under solen!

Lachmannska badet från Föreningsgatan

Tror du kanske att solarier och gym är moderna uppfinningar och speciella för vår tid? Tänk, vad fel det kan vara!

Redan i början av 1900-talet fanns det ett slags kombinerat elektriskt solarium och ett gym i ett badhus nära dig. Tornhuset bakom bostadshuset med de två flankerande portalerna ut mot Föreningsgatan byggdes av direktör *Lauritz Lachmann* år 1902 som ett privat badhus. Direktören var mycket intresserad av friskvård, friluftsliv och hälsa, och han ville tillhandahålla ett privat bad till den tidens Malmöbor.

Badhuset/Tornet var en mycket funktionell skapelse. På bottenvåningen fanns det ett bad för de mindre bemedlade arbetarna och en trappa upp fanns badet för de "medborgare som hade valt lite bättre föräldrar". På de tredje och fjärde våningarna drevs det en tvättinrättning och högst upp i byggnaden fanns ett eget vattentorn. Ett snillrikt rörsystem i huset möjliggjorde att varmvattnet och ångan kunde utnyttjas både till badet och till tvätteriet. Det kostade tjugofem öre i inträde till badet. I priset ingick då en handduk och *tvättning å rygg medelst tvål och borste*.

Det nitton meter höga tornet ritades av domkyrkoarkitekten *Theodor Wählin* (1864-1948). Han har bl a också ritat Hippodromen, Kirsebergs kyrka och Tingshuset, numera Pauli församlingshem på Kungsgatan i Malmö och portalen till Apoteket Svanen i Lund. Han ritade även stationshusen med trappgavlar längs med järnvägen Hvellinge-Skanör-Falsterbo.

Men, hur var det nu med solarier och gymmet? Jo, på andra våningen kunde de rika förutom badning och tvagning också ägna sig åt friskvård. Det fanns ett s k elektriskt bad, som i princip var ett värmeskåp, ett slags föregångare till solarier. Den badande klev in i en trälåda, stängde en lucka om sig och stack ut huvudet genom ett hål. Det fanns en massa glödlampor monterade på innerväggarna. Lamporna alstrade en avsevärd värme när de var på. En läkare och uppfinnare vid namn *Gustaf Zander*, som samarbetade med direktör *Lachmann*, konstruerade olika mekaniska styrketräningsmaskiner för sin "medicinskt mekaniska fysioterapi", varav en del fanns uppställda på andra våningen i badhuset.

När kvarteret runt de Lachmannska husen revs 1980-81 fick dessa stå kvar, eftersom de var Q-märkta. Sedan dess har Tornet fått spela rollen som teaterkuliss, ockupationshus för den tidens malmöpunkare och gemensamhetslokaler för delägarna i vår förening. Och nu väntar som vi alla vet Tornet på en varsam renovering och ombyggnad till lägenheter. Den höga skorstenen som hörde till badhuset har kapats en meter ovan marken, fyllets med jord och fram till nu tjänstgjort som blomkruka modell större.

(Stora delar av texten har hämtats från *Stephan Skougaards* debutbok **Malme som jag ser det**, Kira förlag, Malmö, 2011, sidorna 100-107 samt något från *wikipedia*.)

I nästa nummer: Intervju med ordförande Pia Sjöstrand!